

društvih špekulativni momenti, zlasti točenje vina in žganja, in prodajanje vina in blaga nečlanom.

Govorili so tudi poslanci, grof Barbo, Povše, Lenarčič, dr. Tavčar in Hribar. Razpravo je zaključil posl. dr. Schaffer. Zbornica je sprejela vse odsekove predloge.

O predlogu glede ustanovitve nadsodišča v Ljubljani je poročal posl. dr. Tavčar, kateri predlog je bil tudi sprejet na kar je glavar zaključil dopoldansko sejo.

Večerna seja.

Posl. dr. Tavčar je poročal o gradnji železnice Trebnje-Tržišče in je predlagal:

1.) Dežela Kranjska zagotavlja za zgradbo lokalne železnice od postaje Trebnje in Velika Loka dolenskih železnic čez Mirno—Mokronog v Tržišče ter z dovlačnico do premogovnikov v Št. Janžu 10 % toda le do najvišjega zneska 100.000 gld. av. veljave.

2.) S tem zneskom vdeležila se bo dežela pri dobavi glavnice v svrhu zgradbe navedene lokalne železnice, tako da prevzame glavinskih delnic al pari delničarske družbe, katera osnuje za to lokalno železnico, za najvišji znesek 100.000 gld. av. veljave v notah. Ta vdeležba pa je odvisna od pogoja, da dobavo ostale od države in dežele nepokrite stavbne glavnice zagotovi bodoči koncesionar v znesku, ki ga določi državna uprava z izdajo prednostnih in glavinskih delnic družbe, katera se ima osnovati na ta način, da prevzame bodoči koncesionar poroštvo za to, in poglede izhajanja s stavbno glavnico, ki jo določi državna uprava.

3.) Dividenda, katera pristoji prednostnim delnicam se ne sme izmeriti više, nego s štirimi odstotki, predno nastane glavinskim delnicam pravica do prejemanja dividende.

4.) Glavinske delnice, ki jih prevzame dežela, morajo uživati jednake pravice kakor one, ki jih prevzame država, in kakor druge glavinske delnice delničarske družbe, katera se osnuje.

5.) Vplačilo za glavinske delnice, ki jih prevzame dežela, se bo zvršilo takrat, kadar se dež. odbor prepriča, da je zgradba lokalne železnice z dovlačnico vred v vsakem oziru popolnoma zagotovljena.

Posl. Lenarčič je obširno pojasnil veliko važnost ozkotirnih železnic v narodnem gospodarstvu. Za to železnico govoril je tudi posl. Povše, baron Schwegel, Hribar, na kar je zbornica sprejela odsekov predlog, in dodatni predlog posl. Hribarja.

Posl. Božič je poročal o vipavski železnici ter rekel, naj se Kranjska začne zanimati sedaj za to železnico, ker je proga Gorica—Ajdovščina zagotovljena. Rekel je, naj se dežela Kranjska požuri za nadaljevanje te proge do Postojine, in sicer v tisti smeri, ki je krajevnim razmeram potrebna. Govornik je podal predlog, katerega so podpisali vsi poslanci razun Zelen, in kateri se glasi: dež. odboru se naroča, da bi se že v zakonjena glavnotirna proga vipavske železnice Gorica—Ajdovščina iz Ajdovščine po vipavski dolini proti Postojini nadaljevala,

ter da bi se ta črta sprejela mej one železnice, ki se imajo v bližnji bodočnosti graditi.

Prošnji občin Št. Vid in Podraga za podporo za napravo dveh kapnic na Nanosu sta se odkazali dež. odboru v rešitev.

Sledila je potem tajna seja, v katerih je zbornica razpravljala o regulaciji uradniških plač.

S tem je bilo delovanje dež. zbora končano in je dež. zbor po naznanilu sklepov tajne seje, zaključil zasedanje s trikratnim slava — klici cesarju.

Politični pregled.

Žadovski ostane. — Poročalo se je, da je ruski poslanik v Belemgradu, Žadovski, odpoklican s svojega mesta, ter da je imenovan na njegovo mesto že drug poslanik. „Nov. Vremje“ pa piše, da je Žadovski samo na dopustu, ter da se vrne v Beligrad, ko se premené ondote razmere. Kralj Milan zapusti baje zopet nekdanje svoje kraljestvo. Ako je to poročilo istinito, je dobilo Gjorgjevičevo ministerstvo nov dokaz, da se ruska vlada z osornim vedenjem Žadovskega napram Gjorgjeviču in Milanu povsem strinja, ter da želi, da se v Srbiji ves regime korenito spremeni.

Španija pred bankerotom. — Dasi vlada Silvela jedva dva meseca, so se pokazala v njegovem kabinetu nesoglasja. Silvela se ne strinja s Pidalom glede reforme šolstva, finančni minister Dato in vojni minister, general Polavieja pa sta si nasprotna radi reform v vojski. Polavieja pravi, da so obali Španije neutrinjene, da so topovi večinoma starega sistema, da je organizacija vojske docela nedostatna in zanemarjena, ter da je nujno potreba vsaj 80 milijonov peset, da se Španija v tem oziru vsaj za silo reformira. Dato je pa izračunal, da znaša letošnji primanjkljaj že doslej 300 milijonov peset, da torej ni možno dovoliti ničesar več. Španija stoji pred svojim bankerotom.

Dunaj. — Položaj je jako kritičen. V ministerstvu notranjih del so se začela nova pogajanja glede nagodbe z Ogersko. Pogajanj se udeležujejo grof Thun, dr. Kaizl in baron Dipauli, ter Széll, Lukacz, Hegedüs in Daray. Rešiti je jako ostre konflikte. Thun zahteva premembo različnih določb svoječasnega odgovora zlasti glede avstro-ogerske banke, a Széll je odklonil vse zahteve. Pogajanja ostanejo bržčas brez vspeha, vsled česar se bo ž njimi bavil kronski svet.

Nemški skupni program. — Politik piše: Sedaj šele razumemo, zakaj je hotelo desno krilo nemške „Gemeinbürgschaft“ prikriti skupni strankarski program. Izogniti se je hotelo najhujšega, kar se more pripetiti politiku: prokletstva smešnosti. Gospod Schönerer se mora glasno krohotati in zaklicati šoli dunajskih kopistov, ki so poslovali kot programska konferenca: Za to ste potrebovali skoraj štiri mesece in za to ste dan na dan posvetovali v chambe séparées, da ste dovišili pokvarjen prepis mojega linškega programa, iz katerega ste izpustili točko glede židov ter ste vrinili le razne nepotrebne malenkosti! Vsa akcija je samo triumf gospoda Rosenauškega, ki se more po tem vspehu imenovati gospoda Nemcev „in der Ostmark“. Človek bi se nadejal, ako bi smatral akcijo Nemcev za resno, da bodo sprejeli v svoj program to, kar se da doseči in kar je dovoljeno. Mesto tega pa so postavili pustolovske in bedaste zahteve, na katere morajo država in drugi narodi odgovoriti samo: non possumus. Nemške zahteve so revolucionarne, prevratne, katerih ne more sprejeti nobena vlada, katerih bi ne sprejel niti sam Schönerer, ako bi stal kdaj na čelu Avstrije.

Mirovna konferenca. — Prva seja se je izvršila natančno po sporočenem vsporodu. Nizozemski zunanji minister, Beaufort je pozdravil 26 zastopnikov držav imenom kraljice Viljemine ter izrekel carju zahvalo za veliko čast, da je določil Hag mestom, kjer se naj vrši mirovna konferenca. Car je dal plemenito inicijativo, ki si je pridobila priznanje na vsem civiliziranem svetu in ki izpolni željo slavnega carja Aleksandra I., ki je hotel, da bi živeli vsi suvereni in vsi narodi Evrope v miru in slogi ter bi se kot bratje podpirali. Predsednikom konference je bil izvoljen ruski poslanik pl. Staal, ki se je zahvalil Beaufortu za plemenite besede, katere je posvetil carju. Na Nizozemskih tleh, bi rekli, je stala zibelj mejnarodnega prava. Tu so se vršila najvažnejša pogajanja mej evropskimi državami. Podpredsednikom je bil izvoljen nizozemski zastopnik van Karnebeek, častnim predsednikom pa Beaufort. Prve seje se je udeležilo 28 žurnalistov in znana baronica Berta Suttner. Prihodnje seje bodo vse tajne.

Obrtnija.

Obrtna šola v Ljubljani.

Po zaslugi c. svet. Murnika začela so se že pred nekaj leti pogajanja z vlado radi ustanovitve šole mehanično-tehniške smeri za delovodje in za stavbno obrt. Letos se je zopet oglasil na dež. zbor. Predloženo mu je bilo naslednje poročilo:

V seji dne 6. marcija l. 1897. se je sklenilo to-le: „Deželni zbor toplo pozdravlja namero visokega c. kr. ministerstva za uk in bogočastje, ustanoviti v deželnem stolnem mestu v Ljubljani šolo mehanično-tehniške smeri za delovodje, in se zavezuje, da bode ustanovitev in vzdrževanje te šole po vsej mogočnosti tudi gmotno podpiral.“

Deželni zbor se je v svoji vlogi z dne 29. novembra l. 1897., št. 5522, v kateri je naznanil ta sklep, izrekel tako, da bi bilo za povzdigo dotičnih obrtnih strok najbolje, ako bi se ustanovila šola mehanično-tehniške smeri za delovodje v deželnem stolnem mestu Ljubljani, kateri bi se priklopile strokovne šole odnosno specialni tečaji, in sicer za strojne ključavničarje, za montêrje, kurjače kotlov, strežnike pri strojih, vodje lokomotiv, za elektrotehniko, stavbene mizarje in mizarje za pohištvo, za strugarje, rezbarje, modelêrje in podobarje posebno cerkvene smeri, za umetno vezenje in šivanje čipk. Potemtakem bi bile strokovne šole v Ljubljani oddelki šole za delovodje.

Ker se je za takšno ustanovitev te šole poleg mestne občine ljubljanske izrekla tudi kranjska trgovska in obrtna zbornica v Ljubljani, je potem pač upati, da se z ustanovitvijo šole ne bode več dolgo čakalo. Dežela plačuje sedaj za prostore, v katerih sta nastanjeni strokovna šola za lesno obrt in strokovna šola za umetno vezenje in šivanje čipk, mestni občini ljubljanski, katera ima te prostore preskrbeti, letni prispevek 750 gld.

Ker bo šola za delovodje po naznanilu mestnega magistrata v novo zgrajenem poslopiju nastanjena, in je

rešitev vprašanja o deželnem prispevku za mestno občino posebne važnosti, obrnila se je le-ta v vlogo z dne 12. aprila l. 1899., št. 13 506, do deželnega odbora s prošnjo, naj bi ji naznanil, ali bode dežela k stavbinskim stroškom prispevala in se pridružila prošnji, da bi visoka učna uprava pospešila ustanovitev napominane šole in šole za stavbno obrt.

Deželni odbor je mnenja, da je dežela dolžna pospeševati gradnjo te šole bodisi z enkratnim prispevkom ali pa z letnimi prispevki. Ker donaša dežela sedaj letni prispevek 750 gld. za nastanjenje obeh strokovnih šol dajala bi potem, če se število teh šol pomnoži, in bi se ne mogla odločiti za prvi način prispevanja, vsekako razmerno višji prispevek. Visokost enega kot drugega prispevka pa je možno določiti le tedaj, ako so znani stavbni troški.

Deželni odbor se torej izreče za to, naj se mestnemu magistratu odgovori, da bode dežela prošnji mestne občine v zadevi pospeševanja zgradbe poslopja za nastanitev gori omenjenih obrtnih šol ustregla.

Ker se je visoki deželni zbor tudi že v novič za to izrekel, da se ustanovi šola za stavbno obrt, meni deželni odbor, da bode tudi drugemu delu prošnje mestne občine ugodil ter se zavzel tudi za ustanovitev te šole in pospeševal ne le nje ustanovitev ampak tudi njeno vzdrževanje z dovolitvijo prispevka.

Po tem utemeljevanju je dež. zbor soglasno sprejel naslednji nasvet:

Visoki deželni zbor izvoli skleniti:

1.) Dežela Kranjska bode gradnjo šole mehanično-tehniške smeri za delovodje v Ljubljani s strokovnimi šolami odnosno specialnimi tečaji za strojne ključavničarje, za montêrje, kurjače kotlov, strežnike pri strojih, vodje lokomotiv, za elektrotehniko, stavbene mizarje in mizarje za pohištvo, za strugarje, rezbarje, modelêrje in podobarje posebno cerkvene smeri, za umetno vezenje in šivanje čipk, potem za stavbno obrt pospeševala ali z dovolitvijo enkratnega prispevka ali pa primerne letnega doneska.

2.) Deželnemu odboru se naroča, da se obrne vnovič do visoke učne uprave radi kolikor mogoče hitre definitivne odločbe v zadevi ustanovitve gori navedenih obrtnih šol.

Kmetijstvo.

Križi in težave soseda Antona z živinskimi boleznimi.

III. Nesrečni porod sive kobile.

Anton ima v hlevu dve breji kobili. S strahom čaka na dan, ko imata kobili storiti. Prvikrat ju je bil peljal k žrebcu; a on nima mnogo izkušenj o porodu.